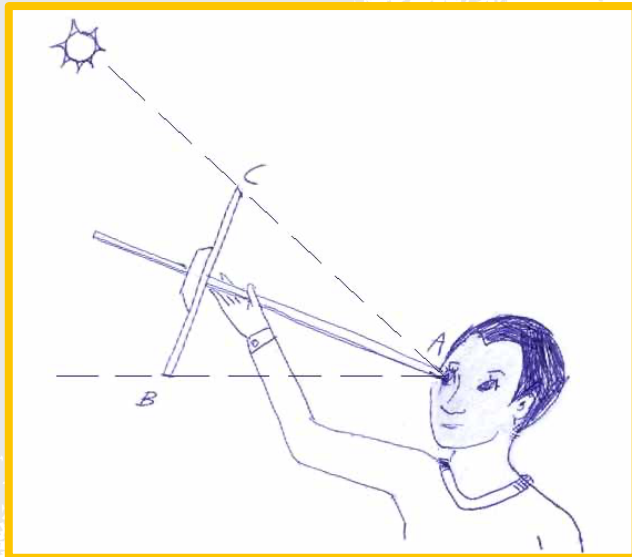

Jacobsstaf maken

TECHNIEKEN
SAFARI
SCOUTING LIMBURG

benodigdheden:

- 1x 16mm pvc-buis 800mm
- 1x 32mm pvc-buis 200mm
- Speedboor 16mm
- (Accu)boormachine
- Schuurpapier
- Meetlint
- Markerstift

Wat is een Jacobsstaf?

Een Jakobsstaf, graadstag of graadboog is een meetinstrument uit de 14^e eeuw, waarmee je hoeken kunt meten. Deze werd uitgevonden door Geronides.

Je kunt er de hoogte of de breedte van een bouwwerk mee bepalen, maar ook de hoek van de zon ten opzichte van de horizon.

Tijdens het navigeren op zee kan de breedtegraad worden vastgesteld waar men zich bevindt.

De voorloper is de voorloper van de sextant.

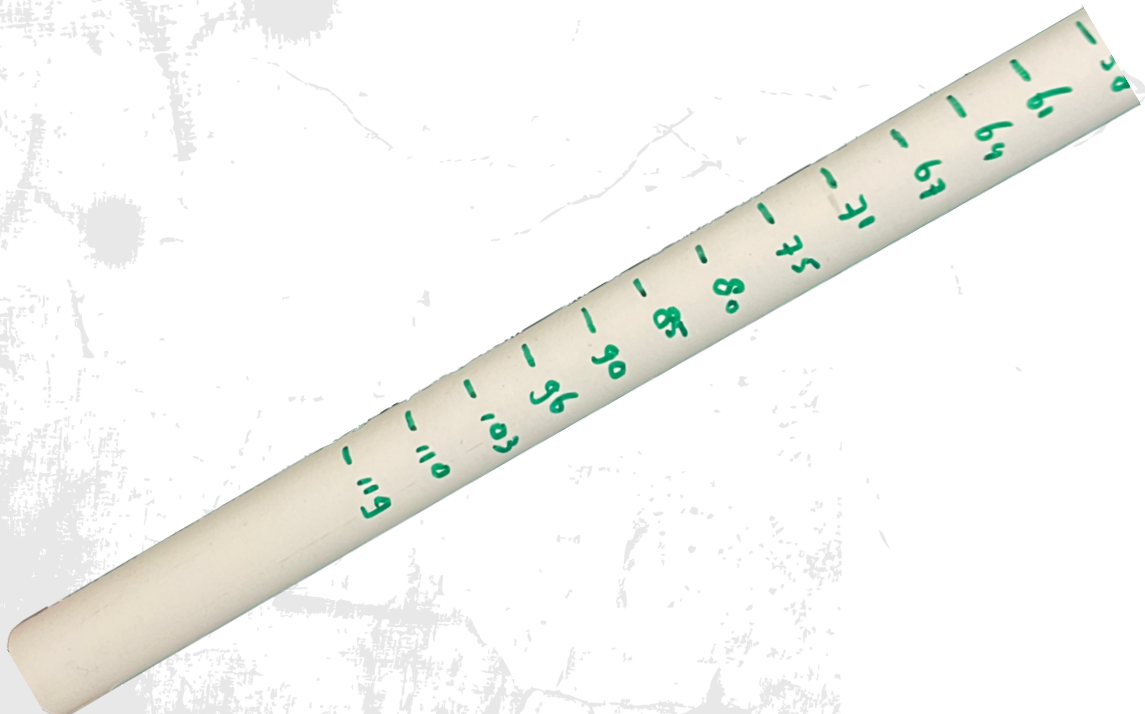
In het volgende stappenplan gaan we zelf een Jacobsstaf maken waarna je hiermee bijvoorbeeld de hoogte van een boom of gebouw kunt meten.

stappenplan:

stap 01: Boor in het midden van de 32mm pvc-buis een gat van 16mm. Neem een stukje schuurpapier om het gat glad en iets groter te maken.

stap 02: Neem de 16mm pvc-buis, meetlint en een markeerstift. Leg het meetlint langs de buis en teken de zwart gemarkeerde afstanden op de pvc-buis. Schrijf hierbij het aantal graden bij. De afstanden en graden zijn te vinden in bijlage A.

Bijlage A

Hoek (deg)	Afstand (mm)	Hoek (deg)	Afstand (mm)	Hoek (deg)	Afstand (mm)	Hoek (deg)	Afstand (mm)	Hoek (deg)	Afstand (mm)
1	11459	37	299	73	135	109	71	145	32
2	5729	38	290	74	133	110	70	146	32
3	3819	39	282	75	130	111	69	147	31
4	2864	40	275	76	128	112	67	148	30
5	2290	41	267	77	126	113	66	149	29
6	1908	42	261	78	123	114	65	150	28
7	1635	43	254	79	121	115	64	151	27
8	1430	44	248	80	119	116	62	152	26
9	1271	45	241	81	117	117	61	153	25
10	1143	46	236	82	115	118	60	154	24
11	1039	47	230	83	113	119	59	155	23
12	951	48	225	84	111	120	58	156	22
13	878	49	219	85	109	121	57	157	21
14	814	50	214	86	107	122	55	158	20
15	760	51	210	87	105	123	54	159	19
16	712	52	205	88	104	124	53	160	19
17	669	53	201	89	102	125	52	161	18
18	631	54	196	90	100	126	51	162	17
19	598	55	192	91	98	127	50	163	16
20	567	56	188	92	97	128	49	164	15
21	540	57	184	93	95	129	48	165	14
22	514	58	180	94	93	130	47	166	13
23	492	59	177	95	92	131	46	167	12
24	470	60	173	96	90	132	45	168	11
25	451	61	170	97	88	133	45	169	11
26	433	62	166	98	87	134	43	170	10
27	417	63	163	99	85	135	42	171	9
28	401	64	160	100	84	136	41	172	8
29	387	65	157	101	82	137	40	173	7
30	373	66	154	102	81	138	39	174	6
31	361	67	151	103	80	139	38	175	5
32	349	68	148	104	78	140	37	176	4
33	338	69	146	105	77	141	36	177	3
34	327	70	143	106	75	142	35	178	2
35	317	71	140	107	74	143	34	179	1
36	308	72	138	108	73	144	33	180	

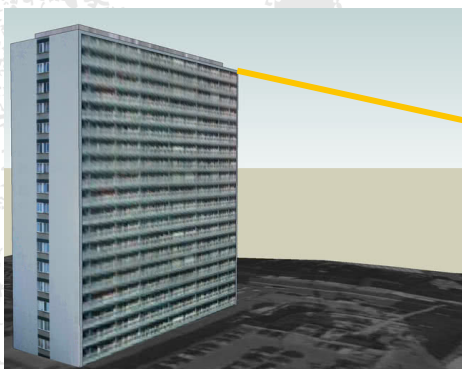
Gebruik van de Jacobsstaf

1. Begin met het kiezen van een object waarvan je de hoogte wilt uitrekenen.
2. Ga op een afstandje staan en neem de Jacobsstaf.
3. Zorg ervoor dat je de Jacobsstaf horizontaal voor je oog houdt en schuif met de korte buis totdat je aan de bovenkant van het buisje de bovenkant van het object kunt zien. (Is de Jacobsstaf te kort/lang loop dan naar voren/achteren totdat je de bovenkant kunt zien.
4. Lees nu het aantal graden af van de Jacobsstaf.
5. Meet vervolgens de afstand van waar je staat tot aan het object en de hoogte van de grond tot aan je ogen.
6. Met de meet gegevens die we nu hebben kunnen we de hoogte uitrekenen met de volgende formule:

$$\tan \angle \frac{\alpha}{2} = \frac{\text{Overstaande rechthoekszijde}}{\text{Aanliggende rechthoekszijde}} + \text{afstand grond tot ogen}$$

Voorbeeld:

Gegevens:

- Aflezen aantal graden: 64 graden
- Afstand tot aan gebouw: 120 meter
- Afstand grond tot aan ogen: 1.70 meter

$$\tan \angle \frac{64}{2} = \frac{\text{Overstaande rechthoekszijde}}{120} + 1.70$$

$$\tan 32 \cdot 120 + 1.70 \approx 76,7 \text{ meter}$$